

ZAGREB

Velika kugla od stiropora lebdjela je u zraku

Javni pokusi u Tjednu fizike

Levitacija na Trgu Francuske Republike

DALIBOR PERKOVIĆ

Građani su u srijedu na travnjaku Trga Francuske Republike mogli prisustvovati nesvakidašnjoj znanstveno-zabavnoj predstavi povodom Tjedna fizike, u organizaciji Hrvatskog fizičkog društva. Fizičari su Zagrepčanima predstavili četiri eksperimenta koji su uključivali lebdeće kugle, majmune koji padaju s grane i konjske šestoprege.

»Mnogi su pokušali postići levitaciju, ali jedino ćemo mi danas u tome uspjeti«, u šoumenskom tonu najavio je Hrvoje Mesić s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Tada su djevojke, koje je predstavio kao »veslački osmerac s Farmaceutskog fakulteta koji me nije htio uzeti za kormilara«, uz pomoć ljestvi postavile veliku kuglu od stiropora na visinu od tri-četiri metra i ostavile je da lebdi u zraku. Mesić je pritom ponavljao da drvena kućica postavljena sa strane, u kojoj je bio ventilator, nema veze s tim.

Uslijedio je eksperiment s plišanom lutkom majmuna koja pada s grane, pokušavajući izbjeći projek-

til ispaljen iz topa. Eksperiment je, međutim, trebalo ponoviti nekoliko puta, a projektil i majmun nikako da se nađu na istom mjestu u isto vrijeme, što je izazivalo salve smijeha iz publike, sve dok voditelj nije službeno proglasio da je »majmun pogođen«, s čime se nisu svi složili, i da se može krenuti sa sljedećim eksperimentom.

Uslijedio je pokus nazvan Magdeburške kugle, po gradu u kojemu ga je prvi put u 17. stoljeću izveo Otto von Guericke. Kao i tada, fizičari na Trgu Francuske Republike spojili su dvije polovice kugle i iz unutrašnjosti isisali zrak. Tada su na svaku polovicu vezali zapregu od po šest konja koji su ih trebali razdvojiti.

»Riječ je o hrvatskim hladnokrvnjacima, autohtonoj sorti konja posebno uzgojenoj za vuču. Ako, dakle, oni ne mogu razdvojiti kuglu, ne može to nitko«, objavio je voditelj.

Nakon poduzetog povucipotezni, kugla je ipak ostala u komadu, sve dok djevojka iz publike nije odvrnula ventil, pustila u nju zrak, nakon čega su se polutke razdvojile same od sebe.